WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 kwietnia 2017 r.

ZP-KNPS.431.2.7.2017.MS1

Pani
Katarzyna Misiuna
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Środzie Śląskiej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 22 i 24 lutego 2017 r. na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 697) oraz ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2016, poz. 195), kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Magda Saska – inspektor wojewódzki, przewodnicząca kontroli, Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki oraz Emilia Molska-Kaźmierczak – inspektor wojewódzki przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej przy ul. Wrocławskiej 2, 55-300 Środa Śląska, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „PCPR".

Przedmiotem kontroli była ocena działalności PCPR w Środzie Śląskiej w zakresie realizacji dodatku w wysokości 500 zł dla dzieci w pieczy zastępczej oraz usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2017 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 22 lutego 2017 r. funkcję Dyrektora PCPR pełniła Pani Katarzyna Misiuna odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności PCPR podlegającej kontroli wydaje się **ocenę pozytywną z uchybieniami** a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań oraz oświadczeń składanych przez dyrektora PCPR i pracowników. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 1/2017. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie", należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast ilekroć jest mowa o „ustawie o pomocy państwa" należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W toku prowadzonych czynności ustalono:

I. Realizacja dodatku w wysokości 500 zł dla dzieci w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy oraz według kryteriów określonych w art. 87 – 88, art. 182 ust. 3 ustawy i art. 49 ustawy o pomocy państwa dla dzieci w pieczy zastępczej ustala się prawo do dodatku wychowawczego dla rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka lub rodziny pomocowej na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia. Ponadto zgodnie z art. 115 ust. 2a ustawy oraz według kryteriów określonych w art. 182 ust. 3 i art. 196 ust. 1 ustawy i art. 49 ustawy o pomocy państwa ustala się prawo do dodatku do zryczałtowanej kwoty na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 r.ż.

PCPR w Środzie Śląskiej określił wzór „Wniosku o ustalenie dodatku wychowawczego dla rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka", który dostępny jest na stronie internetowej jednostki. Dokument zawiera dane osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do dodatku wychowawczego, ustalenie prawa do dodatku wychowawczego (rodzaj pieczy zastępczej oraz dane wychowanka, którego dotyczy dodatek) oraz oświadczenia dotyczące ustalenia prawa do dodatku wychowawczego na dziecko w pieczy zastępczej, pouczenie oraz miejsce na datę i podpis osoby ubiegającej się o dodatek. Wszystkie osoby ubiegające się o dodatek zastosowały się do obowiązującego wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 16-17)

W okresie objętym kontrolą liczba dzieci, dla których złożono wnioski w okresie od 1 kwietnia do 1 lipca 2016 r. wynosi:

a) przez rodziny zastępcze spokrewnione – 59
b) przez rodziny zastępcze niezawodowe – 23
c) przez rodziny zastępcze zawodowe – 16
d) przez osoby prowadzące rodzinne domy dziecka – 16
e) przez dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego – 3

f) przez rodziny pomocowe – 0.

Natomiast liczba dzieci, dla których złożono wnioski w okresie od 2 lipca 2016 r. do dnia kontroli, tj. 22 lutego 2017 r. wynosi:

a) przez rodziny zastępcze spokrewnione – 2
b) przez rodziny zastępcze niezawodowe – 2
c) przez rodziny zastępcze zawodowe – 0
d) przez osoby prowadzące rodzinne domy dziecka – 0
e) przez dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego – 0
f) przez rodziny pomocowe – 0.

(dowód: akta kontroli str. 12-13)

Poddano analizie decyzje administracyjne oraz dokumentację następujących osób pełniących funkcję pieczy zastępczej:

1. Rodziny zastępcze spokrewnione:

- Jacek S. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/70/2016 z dnia 30.05.2016 r.
- Kazimiera C. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/87/2016 z dnia 7.06.2016 r.
- Krystyna i Bogdan N. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/83/2016 z dnia 7.06.2016 r.
- Maria R. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/33/16 z dnia 13.05.2016 r.
- Urszula i Józef J. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/IK/10/2016 z dnia 26.04.2016 r.
- Regina i Piotr P. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/114/2016 z dnia 20.12.2016 r.

2. Rodziny zastępcze niezawodowe:

- Krystyna T. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/40/2016 z dnia 13.05.2016 r.
- Rafał B. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/96/2016 z dnia 9.06.2016 r.
- Regina i Robert B. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/86/2016 z dnia 7.06.2016 r.
- Katarzyna P. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/69/2016 z dnia 30.05.2016 r.
- Krzysztof i Alicja T. dla 2 dzieci, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/IK/22/2016 z dnia 9.05.2016 r. oraz decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/26/2016 z dnia 9.05.2016 r.
- Agnieszka i Paweł G. dla 1 dziecka, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/116/2016 z dnia 30.12.2016 r.

3. Rodziny zastępcze zawodowe:

- Anna i Waldemar B. dla 3 dzieci, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/38/2016 z dnia 13.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/39/2016 z dnia 13.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/37/2016 z dnia 13.05.2016 r.

- Anna i Jarosław Z. dla 4 dzieci, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/31/2016 z dnia 13.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/28/2016 z dnia 13.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/29/2016 z dnia 13.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/30/2016 z dnia 13.05.2016 r.

4. Osoby prowadzące rodzinne domy dziecka:

- Ewa i Zbigniew B. dla 6 dzieci, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/41/2016 z dnia 19.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/42/2016 z dnia 19.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/43/2016 z dnia 19.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/45/2016 z dnia 19.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/45/2015 z dnia 19.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/44/2016 z dnia 19.05.2016 r.
- Iwona i Arkadiusz M. dla 4 dzieci, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/51/2016 z dnia 23.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/52/2016 z dnia 23.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/50/2016 z dnia 23.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/53/2016 z dnia 23.05.2016 r.
- Jacek i Bożena M. dla 6 dzieci, decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/60/2016 z dnia 24.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/62/2016 z dnia 24.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/63/2016 z dnia 24.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/61/2016 z dnia 24.05.2016 r., decyzja PCPR/8271/Rz-dw/ISz/64/2016 z dnia 27.05.2016 r., (jedna dziewczynka w dnia 31.05.2016 skończyła 18 lat).

Na dzień kontroli na terenie powiatu średzkiego nie funkcjonowały placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego oraz rodziny pomocowe.

(dowód: akta kontroli str. 20-36)

W wyniku analizy dokumentacji, na podstawie której ustalono prawo do dodatku wychowawczego, należy stwierdzić, iż wszystkim osobom przyznano dodatek zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy oraz według kryteriów określonych w art. 87 – 88, art. 182 ust. 3 ustawy i art. 49 ustawy o pomocy państwa dla dzieci w pieczy zastępczej.

Dokumenty zebrane podczas czynności administracyjnych to wniosek osoby uprawnionej, postanowienie sądowe, na mocy którego ustanowiona jest rodzina zastępcza lub osoba prowadząca rodzinny dom dziecka oraz oświadczenia i numer konta bankowego. Wzór wniosku określonego przez powiat średzki wymagał od wnioskodawców uzupełnienia oświadczeń dotyczących ich sytuacji rodzinnej oraz prawnej. W analizie wniosków sporadycznie stwierdzono brak zakreślenia krateczek przy odpowiednim oświadczeniu oraz sporadycznie występował brak pełnych danych przy podpisie wniosku (brak daty sporządzenia wniosku oraz

miejscowości). W przypadku ustalenia dokumentów wewnętrznych należy przestrzegać uzupełnienia wymaganych danych.

Wszystkie postępowania dotyczące ustalenia dodatku w wysokości 500 zł zakończone były wydaniem decyzji. Ich analiza wskazuje, że zawierają one elementy wskazane w art. 107 Kpa (Dz. U. z 2016 r., poz. 23, ze zm.), były również skutecznie doręczone. W wyniku analizy 35 decyzji administracyjnych stwierdzono, że w 30 dokumentach wydanych w okresie od 1.04.2016 r. do 1.07.2016 r. nie było wskazanej podstawy prawnej art. 49 ustawy z dnia 11 lutego o pomocy państwa, która dotyczyła możliwości przyznania dodatku w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o pomocy państwa. W przypadku 3 decyzji: Nr PCPR/18271/Rz-dw/ISz/43/2016 z 19.05.2016 r., (dotyczącej przyznania dodatku dla Norberta B.) decyzja zawierała błędy w dacie postanowienia sądowego i roku urodzenia dziecka, Nr PCPR/18271/Rz-dw/ISz/45/2016 z 19.05.2016 r., (dotyczącej przyznania dodatku dla Roberta Sz.) decyzja zawierała błędy w dacie postanowienia sądowego oraz Nr PCPR/18271/Rz-dw/ISz/45/2015 z 19.05.2016 r., (dotyczącej przyznania dodatku dla Dominika Sz.) decyzja zawierała błędy w roku decyzji oraz błędy w dacie postanowienia sądowego. Uchybienia miały charakter jednostkowy, jednakże organ administracji publicznej winien w sposób rzetelny sporządzać decyzje administracyjne, a w przypadku oczywistych omyłek decyzje prostować w drodze postanowienia.

Dodatek wychowawczy wynosił 500 zł dla każdego wychowanka do ukończenia przez niego 18 r.ż. i był przyznawany na okres 12 miesięcy zgodnie z art. 87 ust. 1a ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 20-36)

II. Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 140 ustawy osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy nastąpiło na podstawie orzeczenia Sądu przyznaje się pomoc na:

a) kontynuowanie nauki,
b) usamodzielnienie
c) zagospodarowanie.

Obowiązek ten, w myśl art. 180 pkt 13 lit. b ustawy należy do zadań własnych powiatu, a bezpośrednio w powiecie średzkim wykonuje go PCPR w Środzie Śląskiej. Do przyznawania takiej pomocy Starosta Średzki upoważnił Dyrektora oraz pracownika socjalnego/ koordynatora zespołu ds. pieczy zastępczej w PCPR w Środzie Śląskiej.

(dowód: akta kontroli str. 14-15)

W okresie objętym kontrolą do PCPR w Środzie Śląskiej wpłynęło:

a) 27 wniosków o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki, w tym wydano 27 pozytywnie rozpatrzonych decyzji,
b) 6 wniosków o przyznanie pomocy na usamodzielnienie, w tym wydano 4 pozytywnie rozpatrzone decyzje,
c) 9 wniosków o przyznanie pomocy na zagospodarowanie, w tym wydano 7 pozytywnie rozpatrzonych decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 12-13)

Poddano analizie decyzje administracyjne oraz dokumentację następujących pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej:

1. Pomoc na kontynuowanie nauki:

- Igor W., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/21/2016 z dnia 18.10.2016 r.
- Natalia P., decyzja Nr PCPR/8271/U/IK/odmowa-kon.nauki/1/2016 z dnia 23.01.2016 r.
- Grzegorz W., decyzja Nr PCPR/8271/U/IK/kon.nauki/1/2016 z dnia 23.01.2016 r.
- Dominika A., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/23/2016 z dnia 21.03.2016 r.
- Sandra B., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/25/2016 z dnia 24.10.2016 r.
- Aleksandra K., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/16/2016 z dnia 5.10.2016 r.
- Gabriela Z., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/9/2016 z dnia 12.09.2016 r. oraz decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/3/2015 z dnia 16.01.2016 r.
- Adrian W., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/18/2016 z dnia 6.10.2016 r.
- Konrad K., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/kon.nauki/12/2016 z dnia 13.09.2016 r.

2. Pomoc na usamodzielnienie:

- Tomasz Z., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/usamodzielnienie/5/2016 z dnia 5.10.2016 r.
- Marta B., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/usamodzielnienie/2/2016 z dnia 12.10.2016 r.
- Kamila Anna K., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/odmowa-usamodzielnienia/3/2016 z dnia 27.07.2016 r.

3. Pomoc na zagospodarowanie:

- Kamila Anna K., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/odmowa-zagospodarowania/4/2016 z dnia 27.07.2016 r.
- Konrad K., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/zagospodarowanie/3/2016 z dnia 19.07.2016 r.
- Sandra B., decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/zagospodarowanie/5/2016 z dnia 8.10.2016 r.
- Dominika A. , decyzja Nr PCPR/8271/U/ISz/zagospodarowanie/2/2016 z dnia 19.07.2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 41-84)

W wyniku analizy dokumentacji, na podstawie której przyznano pomoc poszczególnym osobom, należy stwierdzić, iż wszystkim osobom przyznano pomoc zgodnie z art. 141 ustawy. Osoby te przebywały w pieczy zastępczej przez okres co najmniej: 3 lat -

w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną lub 1 roku - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie przyznawano osobom usamodzielnianym, których dochód miesięczny nie przekraczał kwoty 1200 zł, zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy. Podstawą uznania wysokości dochodu były najczęściej oświadczenia o dochodach wnioskodawców.

Każdy rodzaj pomocy (na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie) dla osoby usamodzielnianej, o której mowa w art. 140 ust. 1 ustawy był przyznawany lub udzielany na wniosek tej osoby, zgodnie z art. 143 ust. 1 ustawy.

Wszystkie osoby wnioskujące o pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie wyznaczyły opiekuna usamodzielnienia, zgodnie z art. 145 ust. 3 ustawy. W przypadku wychowanków usamodzielniających się po wejściu w dniu 25 lipca 2014 r. ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1188) w 14 przypadkach opiekun usamodzielnienia został wskazany przez osobę usamodzielnianą na co najmniej rok przed ukończeniem przez nią pełnoletności, zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy. W pozostałych 2 przypadkach opiekun był wskazany, natomiast brakowało daty jego wyznaczenia na dokumencie. Zgodnie z art. 145 ust. 1 i 4 ustawy wszystkie osoby posiadały indywidualny program usamodzielnienia opracowany na miesiąc przed ukończeniem 18 r.ż., który był zatwierdzony przez kierownika jednostki. W analizowanej dokumentacji indywidualnych planów usamodzielnienia stwierdzono, iż sporadycznie nie wszystkie dane były wypełniane przez wychowanków (brak daty sporządzenia, brak wskazania typu rodziny zastępczej, w której przebywał wychowanek oraz informacji o dacie opuszczenia pieczy zastępczej).

Dodatkowo każdorazowo przed udzieleniem pomocy dla osoby pełnoletniej pracownik socjalny PCPR w Środzie Śląskiej przygotowywał „Aktualizację sytuacji pełnoletniego wychowanka", która zawierała podpis wychowanka.

(dowód: akta kontroli str.38-40)

Pomoc na usamodzielnienie została przyznana zgodnie z kryteriami określonymi w art. 149 ustawy, tj. dla osoby przebywającej w rodzinie zastępczej spokrewnionej minimum 3 lata - otrzymała nie mniej niż 3300 zł, natomiast osobie przebywającej w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnym domu dziecka, placówce rodzinnej od 1 roku do 2 lat - otrzymała nie mniej niż 1650 zł; od 2 do 3 lat - otrzymała nie mniej niż 3300 zł, powyżej 3 lat -

otrzymała nie mniej niż 6600 zł. W analizowanych 2 przypadkach przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie w wysokości: 3300 zł oraz 4941,00 zł w dwóch ratach po 2470,50 zł. Druga kwota przyznana była z uwagi na celowy wniosek wychowanka z uzasadnieniem nagłej zmiany sytuacji życiowej. W 1 przypadku nastąpiła odmowa przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie z powodu braku dostarczenia kompletu wymaganych dokumentów pomimo wezwania o ich uzupełnienie.

(dowód: akta kontroli str.79-84)

Pomoc na kontynuowanie nauki została przyznana zgodnie z kryteriami określonymi w art. 146 ustawy, 8 wychowanków, których dokumentację przeanalizowano (9 osób) otrzymały nie mniej niż 500 zł. W pozostałym 1 przypadku nastąpiła odmowa przyznania pomocy pieniężnej na kontynowanie nauki z powodu pisemnego potwierdzenia szkoły, iż wychowanka nie uczęszcza na zajęcia lekcyjne. Warunkiem ubiegania się o przyznanie pomocy na kontunuowanie nauki było dostarczenie przez wychowanka „Karty nauki wychowanka pieczy zastępczej", składającej się z danych ucznia i szkoły oraz pieczęci szkoły z potwierdzeniem oraz podpisem osoby upoważnionej o uczęszczaniu danego wychowanka na zajęcia lekcyjne. Karty były podpisywane co miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 37, 45-62)

Pomoc na zagospodarowanie została przyznana zgodnie z kryteriami określonymi w art. 150 ustawy. Analiza dokumentów 4 osób wnioskujących o tę pomoc wskazała, że 3 wnioskodawców otrzymało pomoc pieniężną na zagospodarowanie w wysokości 1500 zł każdy. W 1 przypadku nastąpiła odmowa przyznania pomocy na zagospodarowanie z powodu braku dostarczenia kompletu wymaganych dokumentów pomimo wezwania o ich uzupełnienie.

(dowód: akta kontroli str.67-74)

Wszystkie postępowania dotyczące przyznanej pomocy zakończone były wydaniem decyzji. Ich analiza wskazuje, że zawierają one elementy wskazane w art. 107 Kpa (Dz. U. z 2016 r., poz. 23, ze zm.), były również skutecznie doręczone. W przypadku decyzji Nr PCPR/18271/u/ISz/zagospodarowanie/5/2016 z 8.10.2016 r. (dotyczącej przyznania pomocy na zagospodarowanie) decyzja została wydana wcześniej niż wpłynął wniosek (tj. 19.10.216 r.). Uchybienie miało charakter jednostkowy.

Podstawą dokonania oceny końcowej procesu usamodzielnienia były oświadczenia osób usamodzielnianych o rezygnacji z dalszej pomocy. W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że w 1 przypadku dokonano takiej oceny (wraz z osobą usamodzielnianą i opiekunem), która została zatwierdzona przez kierownika. W jednym zostało wysłane pismo

z dn. 23.11.2016 r. z zaproszeniem na ocenę końcową, natomiast osoba usamodzielniana nie przyszła na umówione spotkanie (wychowanek T.Z.).

(dowód: akta kontroli str. 41-44, 63-66, 75-78)

III. Poradnictwo prawne i psychologiczne dla wychowanków usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

W ramach realizacji zadania, zgodnie z oświadczeniem, Dyrektor PCPR zatrudnia radcę prawnego, który dostępny jest dla usamodzielnianych dwa razy w tygodniu oraz udziela również pomocy i wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Ponadto zainteresowani mogą skorzystać z darmowych porad prawnych udzielanych przez radców lub adwokatów na terenie poszczególnych gmin w wyznaczone dni i godziny.

W okresie kontrolnym z powyższego poradnictwa skorzystała jedna osoba.

Pomoc psychologiczna dla wychowanków usamodzielnianych jest realizowana przez zatrudnionego psychologa, który jest dostępny przez cały tydzień w godzinach urzędowania PCPR. Psycholog dostosowuje termin do sytuacji osób usamodzielnianych, a w razie potrzeby kieruje wychowanków do innych specjalistów.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 85-86)

W dniu 23 marca 2017 roku do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęło pismo od rodziny zastępczej niezawodowej Państwa R. w sprawie wstrzymania przez PCPR wypłaty świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniej wychowanki przebywającej w rodzinie zastępczej. Wobec powyższego oraz w związku z prowadzeniem przez PCPR w Środzie Śląskiej postępowania w zakresie usamodzielnienia rodzeństwa O. rozszerzono zakres kontroli problemowej w trybie zwykłym o wyżej wymienione zagadnienia. W celu zgromadzenia informacji poddano analizie dokumentację dotyczącą obszarów, do których wniesiono zastrzeżenia.

W związku ze wstrzymaniem wypłaty świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniej wychowanki Kingi B. przebywającej w rodzinie zastępczej niezawodowej, w toku czynności kontrolnych ustalono, że:

- wychowanka opracowała Indywidualny Plan Usamodzielnienia oraz wyznaczyła opiekuna usamodzielnienia miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności (8.06.2011 r.);

- w dniu 22.03.2012 r. PCPR wydał decyzję nr PCPR/8271/RZ/ISz/83/2012, na podstawie której rodzina zastępcza otrzymała świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniej wychowanki na okres od dnia 1.04.2012 r. do czasu zakończenia nauki w szkole średniej;

- pełnoletnia wychowanka od dnia 24.08.2012 r. do dnia 24.02.2017 r. zmieniała szkoły siedmiokrotnie, w tym ukończyła tylko jeden kierunek (od 29.03.2013 r. do 17.02.2014 r.). Pozostałe kierunki nie zostały ukończone z powodu: w czterech przypadkach braku odpowiedniej frekwencji wychowanki, co skutkowało skreśleniem Jej z listy słuchaczy; w jednym przypadku nie przystąpieniem do egzaminów końcowych; w jednym przypadku nie uruchomieniem danego kierunku. Obecnie od 24.02.2017 r. wychowanka rozpoczęła kolejną szkołę, którą planuje zakończyć w lutym 2019 r.;

- PCPR w dniu 15.04.2013 r. wydał decyzję uchylającą całość decyzji z 2012 r. na pokrycie kosztów utrzymania wychowanki oraz decyzję dotyczącą nienależnie pobranych świadczeń, wobec których rodzina zastępcza złożyła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu, które uchyliło zaskarżone decyzje w całości;

- wobec powyższego oraz wniosku rodziny zastępczej o przyznanie pomocy pieniężnej z tytułu sprawowania pieczy zastępczej wobec pełnoletniej wychowanki, PCPR ponownie przyznało pomoc pieniężną rodzinie zastępczej od dnia 1.07.2014 r. do dnia 31.08.2014 r.;

- w toku prowadzonego postępowania PCPR ustalił, że po osiągnięciu pełnoletności wychowanka nie pobierała nauki przez okres 88 dni (8.07.2015 r. do 4.10.2015 r.), a następnie przez okres 273 dni (16.02.2016 r. do 15.11.2016 r.) ;

- wychowanka z powodu zmiany szkoły czterokrotnie modyfikowała Indywidualny Plan Usamodzielnia (5.04.2013 r., 5.07.2016 r., 17.11.2016 r. oraz 1.03.2017 r.), jednakże w dwóch ostatnich przypadkach modyfikacja nie została zatwierdzona przez Dyrektora PCPR;

- rodzina zastępcza oraz wychowanka nie informowali PCPR o okresach niepobierania nauki przez wychowankę lub zatajali fakt nieuczestniczenia w zajęciach;

- w dniu 21.03.2017 r. PCPR wydał decyzję nr PCPR/8271/RZ/JK/uchylenie/5/2017 o uchyleniu w całości decyzji nr PCPR/8271/RZ/ISz/83/2012 z dnia 17.10.2014 r. dot. przyznania, z tytułu pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej dla pełnoletniej wychowanki, pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia faktycznego opuszczenia rodziny zastępczej. Decyzja jest zgodna z art. 37 ust. 2 pkt 1 oraz 82 ust. 1 ustawy stanowiącym, że rodzinie zastępczej przysługują świadczenia również po osiągnięciu pełnoletności wychowanka, który za zgodą rodziny pozostaje w jej strukturach, ale tylko jeżeli

kontynuuje naukę. Wobec faktu kilkukrotnej i nieuzasadnionej zmiany szkół bez jej ukończenia oraz luk w kontynuowaniu nauki zasadnym było uchylenie decyzji na pokrycie kosztów utrzymania wychowanki w rodzinnej pieczy zastępczej

Reasumując, wobec przeprowadzonego postępowania administracyjnego nie stwierdza się nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 87-94, 95-192)

Natomiast analiza dokumentacji postępowania administracyjnego dotyczącego usamodzielniania pełnoletniego rodzeństwa O. wykazała, że:

- dnia 31.08.2016 r. została zlikwidowana, za zgodą Wojewody Dolnośląskiego, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Rodzinnego Nr 2 w Głosce;
- wychowankowie opracowali Indywidualny Plan Usamodzielnienia oraz wyznaczyli opiekuna usamodzielnienia zgodnie z ustawowymi terminami;
- pierwsza modyfikacja IPU nastąpiła w dniu 31.03.2016 r., w której oboje wychowankowie deklarują złożenie wniosku o mieszkanie komunalne oraz kontynuację nauki;
- PCPR w Środzie Śląskiej oraz Starosta Powiatu Średzkiego kilkukrotnie próbowali skontaktować się z pełnoletnim rodzeństwem lub opiekunem usamodzielniania w celu modyfikacji IPU w związku ze zmianą sytuacji życiowej (likwidacji Placówki). Wyżej wymienione osoby były informowane pismami z dnia 30.11.2016 r., 15.12.2016 r., 6.02.2017 r., 28.02.2017 r., że przyznanie wychowankom przysługującej im pomocy jest możliwe po złożeniu ustawowo wymaganych dokumentów;
- w dniu 8.03.2017 r. oraz 15.03.2017 r. doszły do skutku spotkania z opiekunem usamodzielnienia oraz wychowankami zlikwidowanej Placówki, czego konsekwencją była modyfikacja IPU rodzeństwa z dnia 24.03.2017 r. oraz złożenie przez wychowanków wniosku o przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. Postępowanie administracyjne jest obecnie w toku.

Reasumując, wobec prowadzonego postępowania administracyjnego dotyczącego pełnoletnich wychowanków zlikwidowanej Placówki nie stwierdza się nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 87-94, 193-261)

Wobec stwierdzonych powyżej uchybień w działalności PCPR w Środzie Śląskiej, które nie mają wpływu na poprawne funkcjonowanie jednostki, nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:
Zgodnie z art. 197 d ust.1, 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 697), kontrolowana jednostka, której wydano lub nie zalecenia pokontrolne, może w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Beata Zawilla

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU

.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Podpisy osób kontrolujących:

pracownik przebywa na planowanym urlopie wypoczynkowym
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Do wiadomości:
1) Starosta Powiatu Średzkiego